EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.6.6.
COM(2025) 286 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességével kapcsolatos eredményjelentés

{SWD(2025) 146 final}

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló 2

Rövidítések jegyzéke 4

2. Bevezetés 5

3. Az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességeire vonatkozó ajánlások 5

a. Az európai polgári védelmi eszköztárra vonatkozó ajánlások 6

i. A kapacitásbeli hiányosságok felszámolása 6

ii. A tagállamok/részt vevő államok közötti koordináció erősítése a kapacitási célok aktív megvalósítása érdekében 7

iii. Az adaptációs támogatások megerősítése 8

iv. Az ECPP-felajánlások és telepítések ösztönzése 8

b. A rescEU-ra vonatkozó ajánlások 9

i. Többcélú és többfunkciós kapacitások, valamint speciális támogatás 9

ii. Proaktív megerősítés 10

iii. Telepítést követő tartalékfeltöltés 11

iv. Ideiglenes előzetes elhelyezés a hatékony telepítés érdekében 12

v. A rescEU telepítési hatékonyságának növelése 13

vi. A rescEU társfinanszírozási arányainak egyszerűsítése 13

vii. A közbeszerzés egyszerűsítése 14

c. A reagálási képességek fejlesztésével kapcsolatos szélesebb körű megfontolások 15

i. A kapacitásépítés teljesítményalapú megközelítése 15

ii. Az uniós polgári védelmi mechanizmus a nemzeti kapacitásokat Európa-szerte kiegészítő kapacitásai 15

iii. Veszélyeztetett csoportok 16

iv. A Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ ágazatközi helyzetismerete 16

v. Konfliktus-/háborús helyzetek figyelembevétele 17

vi. Magánszektorbeli szereplőkkel létesített partnerségek 18

vii. Adományozási központok 19

viii. Készletfelhalmozás 19

4. Következtetés 20

1. Vezetői összefoglaló

Ez a képességekre vonatkozó eredményjelentés az 1313/2013/EU határozattal létrehozott uniós polgári védelmi mechanizmus (UCPM) reagálási képességeire vonatkozó 34. cikk (2) bekezdése szerinti jelentéstételi kötelezettség előretekintő részét foglalja magában. A jelentés számos, az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességeinek további hatékonyságnövelésére irányuló ajánlást vázol fel. Az ajánlások a kapcsolódó, „Az uniós polgári védelmi mechanizmus kapacitásának fejlesztése és a hiányosságok áttekintése" című bizottsági szolgálati munkadokumentumban foglalt, az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességeinek jelenlegi állapotára irányuló elemzésen alapulnak.

A felkészültségi unióról szóló stratégiával Európa uniós szintű felkészültségre törekszik valamennyi érintett ágazat és érdekelt fél vonatkozásában. A kockázati és veszélyhelyzeti környezetben bekövetkező változásokra való reagálás részeként az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességei konkrét és operatív hozzájárulást nyújthatnak egy proaktívabb, jobban összehangolt és kibővített európai válságkezelési megközelítéshez.

A segítségnyújtás iránti kérelmeket nemcsak a tipikus polgári védelmi veszélyhelyzetek, például erdőtüzek, földrengések és árvizek esetében intézik az uniós polgári védelmi mechanizmushoz, hanem egyre gyakrabban kérnek segítséget az olyan összetettebb veszélyhelyzetekben is, amelyek esetében gyakran több veszély és sebezhetőség egymással kölcsönhatásban elhúzódó válságokat idéz elő. Annak érdekében, hogy szükség esetén továbbra is támogatni tudja a tagállamokat és a részt vevő államokat, az uniós polgári védelmi mechanizmusnak folytatnia kell belső struktúráinak és folyamatainak fejlesztését, valamint a külső partnerekkel való együttműködését. Az e jelentésben felvázolt 15 kulcsfontosságú ajánlás célja, hogy irányt mutasson az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességeinek fejlesztéséhez, a felmerülő kihívások kezelésére irányuló képességeinek fejlesztésére és a felkészültségi erőfeszítések előmozdítására összpontosítva.

Az európai polgári védelmi eszköztárra (ECPP) vonatkozó ajánlások:

i. az európai polgári védelmi eszköztár e jelentésben (pl. az erdőtüzek oltása, a sürgősségi egészségügyi kapacitás, a tengeri, part menti és szárazföldi vizek szennyezésével kapcsolatos események, a hidak, a villamosenergia-termelés, valamint a szállítás és a logisztika területén) azonosított kapacitásbeli hiányosságainak felszámolására irányuló munka;
ii. a kapacitási célok elérése érdekében a tagállamokkal/részt vevő államokkal folytatott, valamint a tagállamok/részt vevő államok közötti koordináció megerősítése;
iii. az adaptációs támogatások finanszírozásának megerősítése;
iv. az európai polgári védelmi eszköztárban való nyilvántartásba vétel ösztönzése a telepítések során nyújtott finanszírozás növelésével.

A rescEU-ra vonatkozó ajánlások:

i. a jövőbeli kapacitásfejlesztés elsősorban a többcélú és többfunkciós képességekre (pl. menedékhely, villamos energia, távközlés, orvosi ellátás, szállítás és logisztika), valamint szükség esetén kiegészítő speciális támogatási képességekre (pl. CBRN-vonatkozású területekkel

kapcsolatos kapacitásokra vagy konkrét veszélyekre vonatkozó speciális orvosi szakértelemre) való összpontosítása;

ii. kiszámítható költségvetési megerősítés lehetővé tétele a telepítést követő tartalékfeltöltés céljából, proaktívabb megközelítést alkalmazva a kapacitásépítés terén;

iii. a rescEU-telepítések hatékonyabbá tétele a gyorsabb telepítési döntések és az előzetes elhelyezési lehetőségek révén;

iv. a rescEU-képességek telepítésére vonatkozó társfinanszírozási arányok leegyszerűsítése és a beszerzési folyamat észszerűsítése.

A reagálási képesség fejlesztésének átfogóbb szempontjai:

i. a teljesítményalapú célok alkalmazásának folytatása az uniós polgári védelmi mechanizmus jövőbeli kapacitásépítése tekintetében;

ii. az uniós polgári védelmi mechanizmus általános hatékonyságának növelése érdekében a konkrét nemzeti képességek rendelkezésre állásával kapcsolatos információcsere javításának mérlegelése;

iii. a veszélyeztetett csoportok szükségleteinek jobb megértése a veszélyhelyzeti műveletek során;

iv. az ERCC ágazatközi helyzetismeretének további javítása;

v. a további kapacitásépítés során a konfliktus-/háborús helyzetek figyelembevétele;

vi. adott esetben a magánszektorbeli szereplőkkel létesített partnerségek bővítése, beleértve az adománygyűjtő központok szélesebb körű UCPM-kapacitássá való fejlesztését;

vii. a veszélyhelyzet-reagálási eszközök szélesebb körére vonatkozó készletfelhalmozás mérlegelése.

Összességében az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálásának túl kell mutatnia a hagyományos veszélyhelyzet-reagálási képességeken, és támogatnia kell az ágazati érdekelt feleket abban, hogy a felkészültségi unióról szóló stratégiával összhangban konkrét szakértelmükkel hozzájáruljanak a felkészültséghez.

Rövidítések jegyzéke

CBRN – Vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris

CEMS – Kopernikusz veszélyhelyzet-kezelési szolgáltatás

Covid19 – Koronavírus-betegség 2019

DRG – Katasztrófavédelmi rezilienciacél

ECPP – Európai polgári védelmi eszköztár

ERCC – Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ

EU – Európai Unió

GSS – Globális helyzetelemző rendszer

MEDEVAC – Egészségügyi evakuálás

MFF – Többéves pénzügyi keret

MS – Tagállamok

PPE – Egyéni védőeszköz

PS – Részt vevő államok

RFA – Segítségnyújtás iránti kérelem

SWD – Szolgálati munkadokumentum

UCPM – Uniós polgári védelmi mechanizmus

2. Bevezetés

Az uniós polgári védelmi mechanizmusról szóló 1313/2013/EU határozat 34. cikkének (2) bekezdése értelmében a Bizottságnak jelentést kell tennie a katasztrófavédelmi rezilienciacélok, a kapacitáscélok és az európai polgári védelmi eszköztár (ECPP) fennmaradó hiányosságai tekintetében elért eredményekről, a rescEU-képességek létrehozását is figyelembe véve. Ennek ki kell terjednie a reagálási képességekkel összefüggő költségvetés és költségek alakulásának áttekintésére, valamint az e képességek uniós szintű továbbfejlesztésének szükségességére irányuló értékelésre is.

E jelentés és az azt kísérő, „Az uniós polgári védelmi mechanizmus kapacitásának fejlesztése és a hiányosságok áttekintése" című bizottsági szolgálati munkadokumentum (SWD) révén a Bizottság elemzést nyújt az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében 2017 és 2024 között a reagálási képesség terén bekövetkezett jelentős fejleményekről, valamint előretekintő ajánlásokat fogalmaz meg a további kapacitás- és képességigényekre vonatkozóan. A cél annak biztosítása, hogy az uniós polgári védelmi mechanizmus folyamatosan fejlődjön, és olyan hatékony erőforrás maradjon, amelyre a nemzeti hatóságok szükséghelyzetekben támaszkodhatnak, valamint tágabb összefüggésben hozzájáruljon a felkészültségi unióról szóló stratégia végrehajtásához.

A dinamikus kockázati és fenyegetettségi helyzet, amelynek Európa ki van téve, már most is arra kényszeríti az uniós polgári védelmi mechanizmust, hogy a rendelkezésére álló eszközöket előre nem látható körülményeknek megfelelően alakítsa, olyan módon segítséget nyújtva a tagállamoknak és az uniós polgári védelmi mechanizmusban részt vevő államoknak, amely alig egy évtizeddel ezelőtt még elképzelhetetlen lett volna. A felkészültségi unió tágabb stratégiai keretén belül az uniós polgári védelmi mechanizmus és – e jelentés konkrét alkalmazásában – a rendelkezésére álló reagálási képességek konkrét és operatív hozzájárulást nyújthatnak egy proaktívabb, jobban összehangolt és kibővített európai válságkezelési megközelítéshez.

E célból ez a jelentés számos ajánlást fogalmaz meg az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességeivel kapcsolatos további előrehaladásra vonatkozóan. Az ajánlások a mellékelt bizottsági szolgálati munkadokumentumon, valamint a jelenlegi kockázati és fenyegetettségi helyzet abban foglalt elemzésén; a kidolgozott uniós szintű katasztrófa-forgatókönyvekben elfogadott tervezési feltételezéseken; az uniós polgári védelmi mechanizmus közelmúltbeli telepítéseiből levont tanulságokon; valamint a műveleti reagálási képességek az elmúlt években bekövetkezett alakulásán alapulnak.

3. Az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességeire vonatkozó ajánlások

Az e jelentésben foglalt ajánlások első csoportja az európai polgári védelmi eszköztárra vonatkozik, a második csoport a rescEU keretében rendelkezésre álló reagálási képességekkel foglalkozik, a harmadik pedig azokat a szélesebb körű ajánlásokat vizsgálja, amelyek segítenek megerősíteni az uniós polgári védelmi mechanizmus katasztrófareagálási képességét. Ezen ajánlások együttes célja az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességeinek továbbfejlesztése, és ezáltal az EU válságreagálási képességének megerősítéséhez való hozzájárulás. A jelentés következtetései tartalmazzák az ajánlások összefoglalását.

a. Az európai polgári védelmi eszköztárra vonatkozó ajánlások

i. A kapacitásbeli hiányosságok felszámolása

Az európai polgári védelmi eszköztár két pilléren nyugszik: i. minőségbiztosítás minősítési rendszer révén, a reagálási műveletek során az uniós polgári védelmi mechanizmus szabványainak való megfelelés biztosítása érdekében, ii. az uniós polgári védelmi mechanizmus aktiválásakor a reagálási képességek rendelkezésre állásának nagyobb kiszámíthatósága. Az európai polgári védelmi eszköztár modulokból, egyéb reagálási képességekből (a segélyszállítmányokat is beleértve), valamint szakértői kategóriákból áll. Ezek mind olyan nemzeti kapacitások, amelyeket a tagállamok és az uniós polgári védelmi mechanizmusban részt vevő államok önkéntes alapon elkülönítenek egy vagy több évre az uniós polgári védelmi mechanizmus aktiválása esetén való telepítés céljából. Az eszköztár az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességének egyik központi pilléreként a tagállamoknak a katasztrófák esetén tanúsított szolidaritás iránti elkötelezettségét testesíti meg. Az **ECPP-telepítések átlagosan az uniós polgári védelmi mechanizmus aktiválása során telepített kapacitások mintegy 1/4-ét teszik ki** (lásd: bizottsági szolgálati munkadokumentum, 32. o., 10. ábra). Az európai polgári védelmi eszköztár megerősítése biztosítja, hogy válság idején a tagállamok/részt vevő államok közötti szolidaritás továbbra is komoly erőforrást jelentsen az EU számára. Az alábbi ajánlások célja, hogy előmozdítsák az újonnan felülvizsgált ECPP-kapacitási célok elérésére irányuló összehangolt megközelítést azáltal, hogy tovább ösztönzik a tagállami kapacitásoknak az európai polgári védelmi eszköztárba való elkülönítését.

Az európai polgári védelmi eszköztárban nyilvántartott képességeknek a kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumban ismertetett, újonnan felülvizsgált kapacitáscélokkal (lásd: a bizottsági szolgálati munkadokumentum 1. melléklete, 45. o.) való összehasonlítása számos hiányosságot tár fel. Az **erdőtüzek légi oltásával kapcsolatos képességek** még mindig alulreprezentáltak a nyilvántartásba vett ECPP-kapacitások tekintetében, a helikopteres modulok pedig teljes mértékben hiányoznak. Az **egészségügyi kapacitások** bizonyos típusai szintén kihívást jelentenek az eszköztár számára. Különösen nagy szükség van a biológiai biztonsággal foglalkozó mobil laboratóriumokra, csakúgy, mint a szakorvosi ellátást nyújtó csoportokra, amelyek esetében a célban meghatározott nyolc kapacitáshoz képest mindössze egy kapacitás minősítésére kerül sor. Bár két egészségügyi evakuálási kapacitás (MEDEVAC) minősítés alatt áll az európai polgári védelmi eszköztár kapacitáscéljának elérése érdekében, a MEDEVAC és a rendkívül fertőző betegségben szenvedő áldozatok evakuálására szolgáló képesség továbbra is állandó hiányosságot jelent az uniós polgári védelmi mechanizmus tekintetében, mivel a meglévő rescEU- és a tervezett ECPP-képességek együttesen még mindig elmaradnak az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességeire vonatkozó teljesítménycélokat meghatározó, tágabb értelemben vett 4. számú katasztrófavédelmi rezilienciacél („Reagálás – Az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességének javítása”) (SWD, 26–28. o.) által körvonalazott MEDEVAC-kapacitástól.

Az európai polgári védelmi eszköztár legfrissebb kapacitási céljai számos, korábban nem bevont képességgel egészítették ki az európai polgári védelmi eszköztárt. Több reagálási képességet kell biztosítani az európai polgári védelmi eszköztár számára a **tengeri, part menti és szárazföldi vizek szennyezésével kapcsolatos eseményekre** való reagálás céljából. Ezek az új hiányosságok összhangban állnak az általában véve összetettebb katasztrófákkal, amelyekre az uniós polgári védelmi mechanizmusnak reagálnia kell. Az olyan reagálási képességekre terjednek ki, mint például **a hidak és a villamosenergia-termelés, valamint egyértelműen szükség van logisztikai és szállítási kapacitásokra is.** A tagállamok/részt vevő államok további önkéntes kötelezettségvállalásai tekintetében prioritásként kell kezelni ezeket az azonosított hiányosságokat.

ii. A tagállamok/részt vevő államok közötti koordináció erősítése a kapacitási célok aktív megvalósítása érdekében

A képességeknek az európai polgári védelmi eszköztárba történő felajánlására és nyilvántartásba vételére vonatkozó döntés továbbra is teljes mértékben a tagállamok/részt vevő államok hatáskörébe tartozik. Ez az önkéntes folyamat az európai polgári védelmi eszköztár szerves részét képezi, és azt fenn kell tartani. A kapacitáscélok lefedettségének **az ECPP-források révén történő növelésére irányuló összehangolt erőfeszítések azonban megerősítenék az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességét**, és egyúttal a lehető leghatékonyabban használnák fel a tagállamok/részt vevő államok, valamint a Bizottság azon erőforrásait, amelyek a kapacitások felajánlásához, minősítéséhez és az európai polgári védelmi eszköztárban való nyilvántartásba vételéhez szükségesek.

Az (EU) 2025/704 bizottsági végrehajtási határozatban az európai polgári védelmi eszköztárra vonatkozóan meghatározott új, ambiciózus kapacitáscélok eredményeként a kitűzött kapacitáscélok jelenlegi teljesítési szintje ~31 %-ról ~15 %-ra csökkent. Ez nagyrészt az ECPP-konfiguráció az új célokban felvázolt általános mennyiségi növekedésének tudható be. A kívánt kapacitáscél meglévő kapacitási kategóriánként átlagosan 160 %-kal nőtt. A célok között felsorolt különböző kapacitástípusok száma is jelentős mértékben, 37-ről 50 különböző kapacitástípusra nőtt. Ezt a hiányosságot így átmenetinek kell tekinteni, amely addig áll fenn, amíg a tagállamok/részt vevő államok összehangolják felajánlásaikat az európai polgári védelmi eszköztár céljaival, és a felkínált képességek átesnek a minősítési eljáráson.

Az e célok elérése érdekében a tagállamokkal/részt vevő államokkal folytatott és a tagállamok/részt vevő államok közötti koordináció jelentős előnyökkel járhat azáltal, hogy lehetővé teszi a tagállamok/részt vevő államok számára, hogy megalapozottabb döntéseket hozzanak arról, mely képességeket részesítsék előnyben az eszköztárba való felajánlásaikban. A tervezett ECPP-felajánlásokról folytatott regionális viták lehetőséget biztosíthatnak a költségek megosztására a **multinacionális modulok kifejlesztése révén, és előmozdíthatják a releváns kapacitástípusok kiegyensúlyozottabb földrajzi eloszlását az uniós polgári védelmi mechanizmus területén**, a helyi/regionális kockázati profiltól függően.

A Bizottság emellett számos intézkedéssel – például a szükséges kapacitástípusok nyilvántartásba vételének ösztönzésével és a meglévő fórumok a tagállamok/részt vevő államok közötti koordináció előmozdítása érdekében való felhasználásával – aktívan támogathatja az uniós polgári védelmi mechanizmus kapacitáscéljainak összehangoltabb megvalósítását. Szervezhetne megbeszéléseket a meglévő fórumokon, például a kapacitásokkal és más technikai keretekkel foglalkozó bizottsági szakértői csoportban, valamint a polgári védelemmel foglalkozó bizottságban annak érdekében, hogy **elősegítse a tervezett ECPP-felajánlásokkal kapcsolatos információcserét**. Ezeket a megbeszéléseket kapacitáskategóriánként vagy veszély szerint lehetne strukturálni. A megbeszélések alapulhatnának olyan meglévő szakpolitikai célkitűzéseken, mint a kritikus kapacitáskategóriákat meghatározó 4. számú uniós katasztrófavédelmi rezilienciacél („Reagálás – Az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességének javítása”), valamint a kidolgozott katasztrófa-forgatókönyveken, amelyek értékes információkat nyújtanak a kapacitásokkal kapcsolatban (a 4. sz. katasztrófavédelmi rezilienciacél jelenlegi teljesítettségi szintjének áttekintését a bizottsági szolgálati munkadokumentum 23. oldalán található 3. szakasz b) pontja tartalmazza).

Az európai polgári védelmi eszköztárban való lehetséges nyilvántartásba vételről folytatott regionális szintű megbeszélések azt is lehetővé tennék a nemzeti hatóságok számára, hogy az eszköztár képességeinek észszerű földrajzi eloszlására törekedjenek, valamint azonosítsák a multinacionális

modulok létrehozásának lehetőségeit, amelyek megosztják a kapacitás fenntartásának terhét több érdekelt fél között. A megbeszélések elindítása és fenntartása alacsony költségekkel járó megoldást jelentene a Bizottság számára az (EU) 2025/704 bizottsági végrehajtási határozatban[1] meghatározott kapacitáscélok elérésére irányuló összehangoltabb megközelítés támogatására.

Az európai polgári védelmi eszköztárban való nyilvántartásba vétellel kapcsolatos koordináció segítene azonosítani az ECPP megközelítésének korlátait is. Azokat a célokat, amelyek a tagállamok/részt vevő államok közötti koordináció ellenére sem kezelhetők az európai polgári védelmi eszköztár keretében, közvetlenül a rescEU vagy más eszközök, például a magánszektorral vagy harmadik országokkal folytatott együttműködés révén lehetne kezelni.

iii. Az adaptációs támogatások megerősítése

Az **európai polgári védelmi eszköztár adaptációs támogatási rendszerének megerősítése** segíthetné a nem teljesített kapacitáscélok elérését.

Az európai polgári védelmi eszköztárba nemzeti kapacitásokat felajánló tagállamok/részt vevő államok pályázhatnak az európai polgári védelmi eszköztár adaptációs támogatására, amely pénzügyi támogatást nyújt a javításokhoz és a korszerűsítéshez, ezáltal javítva az uniós polgári védelmi mechanizmus telepítései során felajánlott kapacitások készültségét és teljesítményét. Bevezetése óta évente átlagosan 4–5 millió EUR összegű adaptációs támogatást ítéltek oda. Bár az általuk az eszköztárban nyilvántartásba vett nemzeti kapacitások létrehozásának és fenntartásának költségeiért továbbra is a nemzeti hatóságok felelősek, az EU biztosítja, hogy a nyilvántartásba vett képességek hatékonyan telepíthetők legyenek, és megfelelően működjenek nemzetközi környezetben.

Az európai polgári védelmi eszköztár adaptációs támogatásainak odaítélésére vonatkozó értékelési kritériumok jelenleg is figyelembe veszik, hogy egy **adaptációs támogatásra irányuló adott javaslat az uniós polgári védelmi mechanizmus valamely nem teljesített kapacitáscéljának elérésére törekszik-e**. Ha az értékelési folyamat során nagyobb hangsúlyt helyeznének erre a kritériumra, az arra ösztönözné az adaptációs támogatást igénylő tagállamokat, hogy az európai polgári védelmi eszköztárnak tett felajánlásaikban prioritásként kezeljék a nem teljesített kapacitáscélokat.

Az adaptációs támogatási program költségvetésének megerősítése lehetővé tenné a Bizottság számára, hogy továbbra is támogassa azokat a tagállamokat/részt vevő államokat, amelyek nemzeti képességeket bocsátanak rendelkezésre az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében történő telepítéséhez.

iv. Az ECPP-felajánlások és telepítések ösztönzése

Az uniós polgári védelmi mechanizmus aktiválása esetén a telepített ECPP-képességek 75 %-os társfinanszírozási arányra jogosultak a képesség szállításához és működtetéséhez kapcsolódó elszámolható költségek tekintetében. Bár ez a társfinanszírozási arány előnyös a nem regisztrált kapacitásokhoz képest – amelyek az uniós polgári védelmi mechanizmus telepítése során csak a képesség szállításához kapcsolódó költségek tekintetében részesülnek 75 %-os társfinanszírozási rátában (a működtetési költségek tekintetében nem) –, a képességek nyilvántartásba vételének további ösztönzése

[1] **A Bizottság ajánlása (2023. február 8.) az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélokról (2023/C 56/01)**
C/2023/400.

érdekében módosítani lehetne az európai polgári védelmi eszköztár társfinanszírozási arányait. **Az ECPP-képességek szállítására és működtetésére vonatkozó finanszírozás akár 100 %-ra történő növelése** megerősítené a tagállamoknak/részt vevő államoknak a további képességek az európai polgári védelmi eszköztár számára való felajánlásával kapcsolatos bizalmát azáltal, hogy megszüntetné az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül lekötött kapacitásaik jövőbeli telepítésének költségeivel kapcsolatos bizonytalanságokat. A társfinanszírozási feltételek ilyen módon történő kiigazítása ösztönözné az eszköztárral kapcsolatos jövőbeli felajánlásokat és telepítéseket, és arra buzdítaná a tagállamokat, hogy nemzeti képességeiket nagyobb mértékben bocsássák az eszköztár rendelkezésére, valamint telepítsék.

b. A rescEU-ra vonatkozó ajánlások

A rescEU az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességének másik pillére. Rövid időn belül értékes operatív eszközzé vált – 2019 és 2024 között összesen 231 telepítést biztosított (lásd: bizottsági szolgálati munkadokumentum, 40. o., 18. ábra). Az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújához kapcsolódó készletfelszabadításoktól a 2023. évi törökországi és szíriai földrengésig, valamint a Covid19-ig bezárólag katasztrófahelyzetek széles körében nyújtott életmentő támogatást, valamint az európai erdőtűzszezonokban is az erdőtüzek légi oltásával kapcsolatos, rendszeresen telepített képességeket biztosított.

i. Többcélú és többfunkciós kapacitások, valamint speciális támogatás

A kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumban (8–15. oldal) ismertetett elemzésnek megfelelően a rescEU-t a jövőben várhatóan fel fogják kérni a veszélyhelyzetek típusainak és számának növelésére. Bár az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében kidolgozott katasztrófa-forgatókönyvekben meghatározott mennyiségek tekintetében nem feltétlenül reális a rescEU-képességek létrehozására való törekvés, ez a forgatókönyv-elemzés – az uniós polgári védelmi mechanizmus közelmúltbeli aktiválásai során szerzett operatív tapasztalatokkal kombinálva – iránymutatásul szolgálhat **a rescEU jövőbeli fejlesztésére vonatkozó kettős stratégia kialakításához**, amelynek célja kifejezetten a nyilvántartásba vett ECPP-képességek kiegészítése:

Először is, bár a konkrét veszélyhelyzetekre szabott kapacitások stratégiai fontosságát szem előtt kell tartani, **figyelmet kell fordítani ugyanakkor a többcélú és többfunkciós kapacitásokra** is, amelyek sokféle forgatókönyv esetén nyújthatnak támogatást. Azok a kapacitások, amelyek biztosítják az érintett lakosság számára azokat az alapvető szolgáltatásokat, melyek terén a veszélyhelyzet miatt zavar alakul ki, következetesen nagyobb fokú operatív sokoldalúságot nyújtanak, mivel nem egy adott veszélyre összpontosító képességeket szolgáltatnak, hanem az érintett lakosság viszonylag állandó szükségleteinek teljesítésére fókuszálnak. Az árvizek, a konfliktushelyzetek, az erdőtüzek, a földrengések, a lakosság tömeges lakóhelyelhagyása és más veszélyhelyzetek mind azt eredményezik, hogy nagyszámú ember szorul **menedékre, energiára, távközlésre és megfelelő orvosi ellátásra**, valamint **szállítással kapcsolatos kapacitásokra** ezen áruk vagy maguknak az érintett személyeknek a mozgatása érdekében. Az ezen igényeknek megfelelő uniós szintű reagálási képességekbe való jelentős beruházás biztos értéket jelent.

A széles hatókörű veszélyhelyzetek, például a súlyos földrengések gyorsan kimeríthetik a nemzeti kapacitásokat és az érintett készleteket. A kisebb léptékű veszélyhelyzetek, például az árvizek tapasztalatai azt is mutatják, hogy a környező területek piacai gyorsan kimerülhetnek, ami megnehezíti

az érintett lakosság számára szükséges cikkek biztosítását. A kontinentális szinten széles körben szükséges képességek megfelelő stratégiai tartaléka segíthet kihasználni Európa méretét a nemzeti szintű katasztrófákkal szemben, lehetővé téve a tagállamok/részt vevő államok számára, hogy erőforrásaik nagyobb részét a saját egyedi kockázati profiljuknak megfelelő kapacitások fejlesztésére összpontosítsák.

Ezek az intézkedések biztosítják, hogy az érintett lakosság nagyobb hányada gyors segítséget kapjon, és veszélyhelyzet esetén koordinációs kapacitás szabaduljon fel. Az uniós és tagállami szinten felszabadított koordinációs kapacitást jobban a veszélyhelyzet típusához igazodó speciális kapacitások telepítésére lehetne összpontosítani, amelyek nemzeti rendszereken belüli azonosítása és telepítése nehezebb lehet.

Másrészt az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében kidolgozott forgatókönyvek azt is jelzik, hogy **ezzel egyidejűleg folytatni kell azon kulcsfontosságú speciális kapacitások azonosítását és fejlesztését,** amelyek szükséges mennyiségben történő fejlesztése nemzeti szinten nem költséghatékony. Az erdőtüzek légi oltásával kapcsolatos képességek és a CBRN-hez kapcsolódó kapacitásfejlesztések a legszembetűnőbb példák, amelyeket az elmúlt években a tagállamok/részt vevő államok és a Bizottság közötti szoros együttműködésben e megközelítés szerint sikeresen megvalósítottak. Ezt a szoros koordinációt az ilyen kapacitások lehetséges jövőbeli fejlesztése során is ki fogják majd használni. Az uniós polgári védelmi mechanizmus forgatókönyv-kidolgozási kezdeményezése számos iránymutatást nyújt a **CBRN-nel kapcsolatos további területeken** vagy a konkrét veszélyekre – többek között a háborús sérülések és/vagy a tömeges áldozatokkal járó események ellátására – vonatkozó **speciális orvosi szakértelem** terén felmerülő lehetséges jövőbeli igényekről.

ii. Proaktív megerősítés

Az uniós polgári védelmi mechanizmus a költségvetésének jelentős részét (2019–2024 között 3,2 milliárd EUR-t) olyan kapacitások fejlesztésére fordította, amelyeket a tagállamok/részt vevő államok és a Bizottság kellően kritikusnak ítéltek ahhoz, hogy az egyes tagállamok felkészültségén túlmutató uniós szintű megerősítés indokolt legyen. A változó kockázati és veszélyhelyzeti környezet fényében ezeket **a rescEU-ba történő beruházásokat folytatni kell és lehetőség szerint meg kell erősíteni** annak érdekében, hogy az uniós polgári védelmi mechanizmus támogatni tudja a tagállamokat/részt vevő államokat a jövőben a nemzeti képességeket meghaladó széles hatókörű veszélyhelyzetekben.

A rescEU-képességek létrehozásához és fenntartásához nyújtott jelenlegi támogatások 2027-ben, a jelenlegi, 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret (MFF) időszakának végén járnak le. Ha a meglévő rescEU-képességek fenntartásához szükséges finanszírozást nem bocsátanák rendelkezésre, a létrehozott kapacitások lejárnának vagy megszűnnének, és a fejlesztésük során végrehajtott jelentős beruházások elvesznének. Ezek menedékhelyeket, veszélyhelyzeti villamosenergia-termelést, valamint CBRN- és orvosi eszközök stratégiai készleteit, továbbá a 2019 óta minden évben rendelkezésre álló légi tűzoltási kapacitásokat foglalnak magukban.

Az átmeneti rescEU-képesség keretében rendelkezésre bocsátott, az erdőtüzek ellen küzdő légi járművek különösen függnek a kiszámítható finanszírozástól, mivel ezeket a légi járműveket minden évben rendelkezésre bocsátják az erdőtüzek időszakára mindaddig, amíg a rescEU nem rendelkezik tűzoltó-légijárművek saját, állandó flottájával.

A jelenlegi felállásban a kapacitások nagyrészt reaktív módon, az egy vagy több tagállamban/részt vevő államban fennálló vagy közelgő veszélyhelyzetek kezelése érdekében kerültek kialakításra. Következésképpen azokat vagy közvetlenül a létrehozásukkor, vagy az azt követő egyéves időszakon belül

vették igénybe. Az uniós polgári védelmi mechanizmusnak a végrehajtási jogi aktusok gyors elfogadására és a vissza nem térítendő támogatások gyors odaítélésére, majd az anyagok és felszerelések a rescEU-képességek létrehozása céljából a tagállamok számára való sürgős beszerzésére vonatkozó képessége bizonyítja a rendszer alkalmazkodóképességét. Bár ez az alkalmazkodóképesség kulcsfontosságú a működő katasztrófavédelmi rendszer szempontjából, a reaktív megközelítést ki kell egészíteni a jobb előrelátó gondolkodással és a proaktív felkészültség kultúrájával, hogy a rendszer le tudja küzdeni az új európai kockázati és fenyegetettségi helyzet kihívásait.

Bár az uniós polgári védelmi mechanizmus és érdekelt felei megértették, hogy a nemzeti rendszerek által biztosított kapacitásokon túlmutató uniós szintű reagálási képességekre van szükség, a stratégiai uniós szintű reagálási képességek fogalmáról csak a 2017-es portugáliai tragikus erdőtüzeket és az Észak-Európát érintő 2018. évi erdőtűzszezont követően született konszenzus. Ez a minta kétszer is megismétlődött a további kapacitások, például az egészségügyi/CBRN-nel kapcsolatos készletek, valamint a menedékhelyek készletei esetében, és a Covid19-világjárvány során 2020-ban, valamint a háború Európába való 2022-es visszatérését követően további finanszírozás vált elérhetővé az Európai Uniós Helyreállítási Eszköz révén, amely lehetővé tette a jogi aktusok reaktív elfogadását, és ezáltal a rescEU-képességek fejlesztését a sürgős szükségletek kielégítése érdekében. Ez a megközelítés költséges és kevésbé hatékony, mivel az anyagokat és a szakértelmet az idő szorításában vagy nagy globális kereslet idején kell beszerezni, ahogy az a Covid19-világjárvány idején is történt.

A reagálási képességek uniós szintű tartalékaként szolgáló rescEU proaktív megerősítése közvetlenül összhangban áll a felkészültségi unióról szóló stratégia 26. fő intézkedésével, amely a meglévő rescEU-képességek megerősítését, valamint az esetleges uniós szintű fejlesztéshez szükséges további kulcsfontosságú képességek azonosítását szorgalmazza. A rescEU-képességek hatékony megerősítése érdekében a fejlesztésnek ki kell egészítenie az egyéb kezdeményezések, például az európai polgári kezdeményezés fejlesztését, kihasználva a vonatkozó előnyöket az erőforrások leghatékonyabb felhasználása érdekében.

Az éghajlatváltozás és a geopolitikai fejlemények terén előttünk álló kihívások szükségessé teszik, hogy az uniós polgári védelmi mechanizmus tanuljon a rescEU létrehozása során szerzett tapasztalatokból. A stratégiai reagálási képességként benne rejlő lehetőségek kiaknázáshoz **még a szükséghelyzetek kibontakozása előtt ki kell fejleszteni a rescEU-t.** Amint azt a kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum is kiemeli, a forgatókönyv-kidolgozási kezdeményezés által a tagállamokkal folytatott konzultáció keretében kapott eredmények révén az uniós polgári védelmi mechanizmus megalapozott áttekintést nyújtott az elemzett 16 legsürgetőbb veszélyre való reagáláshoz szükséges képességekről.

iii. Telepítést követő tartalékfeltöltés

A rescEU-készletek jelentős részét már telepítették a Covid19-cel, a 2023-as törökországi földrengéssel és Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával összefüggésben. Bár a nagy kereslet megerősíti az uniós szintű rescEU-képességek fontosságát, a kimerült készletek feltöltését biztosító finanszírozás és gördülékeny mechanizmusok hiánya csökkenti a rescEU keretében megvalósuló készletfelhalmozási törekvés jövőbeli megbízhatóságát.

A készletek telepítésének aránya – ahogy az a bizottsági szolgálati munkadokumentumban (39–41. o.) is látható – magas, a Covid19-világjárványból vagy Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújából eredő szükségletekre válaszul létrehozott kulcsfontosságú készletek közül pedig több nem rendelkezik elegendő

finanszírozással azok teljes operatív szintre való visszaállításához. A rescEU keretében létrehozott „veszélyhelyzeti energiaellátási kapacitások” keretében még rendelkezésre álló generátorok teljes száma azt mutatja, hogy 2025 februárjában az eredetileg beszerzett 5 630-ból 2 564 generátor volt még készleten. Bár a rendelkezésre álló rescEU-generátorok száma magas, a további elemzések azt mutatják, hogy ezek 98 %-a kis kapacitású, és csak önálló háztartások számára képes villamos energiát biztosítani. Jelenleg nem áll rendelkezésre a közepes méretű generátorok olyan készlete, amely elegendő energiát tudna biztosítani a kritikus infrastruktúra, például a kórházak számára. Amíg további forrásokat nem bocsátanak rendelkezésre, és fel nem töltik a generátorkészleteket, a rescEU-energiakapacitásnak a releváns infrastruktúra támogatása érdekében való telepítése gyakorlatilag lehetetlen.

Az ideiglenes menedékhelykapacitások rescEU keretében rendelkezésre álló készletei hasonló kihívásokkal néznek szembe. A jelenleg rendelkezésre álló és a még beszerzés alatt álló képességek 9 000 fő elhelyezésére képesek, ami egy nagyságrenddel kisebb, mint a forgatókönyv-kidolgozási kezdeményezés által előírt szükséges menedékhely-kapacitási tartomány alsó határa.

Bár elismert annak jelentősége, hogy a kritikus fontosságú termékek stratégiai készletei készen álljanak a tagállamokat/részt vevő államok nagy horderejű veszélyhelyzetekben való támogatására, a költségvetési korlátok befolyásolják e készletek rendelkezésre állását. A korábbi telepítések miatt a veszélyhelyzeti elektromos generátorok és a menedékhelyek készleteinek állapota csak korlátozott előnyöket tudna biztosítani a következő nagy veszélyhelyzetben segítséget igénylő tagállamok/részt vevő államok számára.

Ha a készletektől és tágabb értelemben a rescEU-képességektől gyors segítségnyújtást várunk, **elengedhetetlen, hogy a műveleti felkészültségük a telepítésüket követően gyorsan visszaállításra kerüljön.** Ez magában foglalja a megrongálódott berendezések rendszeres helyreállítására és a kimerült készletek feltöltésére vonatkozó költségvetési kötelezettségvállalást is. Ezáltal megerősödne a rescEU-nak az uniós polgári védelmi mechanizmus egyik felkészültségi pilléreként betöltött stratégiai szerepe, és elkerülhetővé válna a reaktív uniós szintű eseti beszerzések kockázata.

iv. Ideiglenes előzetes elhelyezés a hatékony telepítés érdekében

A tagállamok a reagálási képességek ideiglenes előzetes elhelyezése formájában is kérhetnek segítséget. Ez a lehetőség annál is inkább fontos, mivel Európa kénytelen a dinamikus kockázati és fenyegetettségi helyzet jelentette kihívásokkal szembenézni. A reagálási képességek előzetes elhelyezésével járó nagyobb rugalmasság fokozná az uniós polgári védelmi mechanizmus felkészültségi erőfeszítéseit.

A kapacitáskiépítéseket nem mindig lehet pontosan előre jelezni, mivel azok a veszélyhelyzetek, amelyek kapcsán a kapacitások létrehozásra kerülnek, eredendően kiszámíthatatlanok, ugyanakkor vannak olyan képességek, amelyek esetében **a telepítést megelőző intézkedések dinamikusabb alkalmazása jelentősen növelheti az eszközök hatékonyságát**.

Egyebek között az erdőtüzek különös lehetőséget kínálnak az UCPM-kapacitásoknak és -képességeknek a katasztrófa bekövetkezése előtti kombinálására, a tagállamok/részt vevő államok javára. Az uniós polgári védelmi mechanizmus rendelkezik olyan reagálási képességekkel, amelyekkel támogatni tudja az erdőtüzekkel küzdő tagállamokat/részt vevő államokat, valamint a megfelelő helyzetismeretének és elemzési kapacitásának köszönhetően előre tudja jelezni, mely európai régiók szenvednek el a legnagyobb valószínűséggel rendszeresen erdőtüzeket. Szükség esetén a tagállamok/részt vevő államok az uniós polgári védelmi mechanizmuson keresztül törekedhetnek az ideiglenes előzetes elhelyezés

proaktívabb alkalmazására a kapacitáskiépítések hatékonyságának javítása érdekében. A kapacitások előzetes telepítése az illetékes polgári védelmi hatóságokkal szoros együttműködésben, segítségnyújtás iránti kérelem alapján történne. Ennek keretében figyelembe vehető a kapcsolódó működési költségek arányossága is.

v. A rescEU telepítési hatékonyságának növelése

A rescEU-t azzal a céllal hozták létre, hogy segítséget nyújtson valamely érintett tagállamnak/részt vevő államnak, ha a nemzeti képességei nem tudnak elegendő vagy hatékony segítséget nyújtani. Az alkalmazott fő elv alapján az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében történő fellépés elsődleges mechanizmusa továbbra is a nemzeti szolidaritás kifejeződése marad. A rescEU abban az esetben nyújt segítséget, ha a nemzeti szinten meglévő és a tagállamok által az európai polgári védelmi eszköztárba előzetesen rendelkezésre bocsátott képességek összességében nem tudják biztosítani a hatékony reagálást.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a rendelkezésre álló rescEU-képességek mérlegelése előtt meg kell határozni, hogy a tagállamok/részt vevő államok rendelkeznek-e a segítségnyújtás iránti kérelmek megválaszolásához szükséges nemzeti kapacitásokkal. Ez szükségtelen késedelmekhez vezethet az érintett lakosságnak nyújtott segítség terén. A 2025 januárjában bekövetkező Éowyn vihart követően a becslések szerint 710 000 háztartást érintettek áramkimaradások, és az országban több mint 133 000 épületet még öt nappal a vihar után is áramszünetek sújtottak. Míg Dánia és Luxemburg öt generátorral tudott reagálni a segítségnyújtás iránti kérelemre, a rescEU-készletekben rendelkezésre álló generátoroknak az igények kielégítése érdekében történő mozgósítására végül csak azt követően került sor, hogy a tagállam/részt vevő állam bejelentette, hogy a felhasználható nemzeti kapacitások nem elegendőek Írország kérésének teljesítéséhez.

A hatékonyabb uniós polgári védelmi mechanizmus érdekében ezért az ERCC-nek képesnek kell lennie **a rendelkezésre álló leggyorsabb és leghatékonyabb reagálási képességet kiválasztani**. A folyamatok leegyszerűsítésével időt lehet megtakarítani, különösen a gyorsan változó katasztrófákra – például CBRN-helyzetekre vagy erdőtüzekre – reagáló kapacitástípusok esetében.

vi. A rescEU társfinanszírozási arányainak egyszerűsítése

A rescEU-telepítésekre vonatkozó jelenlegi társfinanszírozási arányok különbséget tesznek a szállítási költségek és a működési költségek között: a közlekedési költségek 100 %-a megtéríthető uniós finanszírozásból, a légi tűzoltási képességek működési költségeinek viszont csak 75 %-a jogosult a rescEU-ra. Az erdőtüzek légi oltásával kapcsolatos képességek EU-n belüli telepítésével kapcsolatos működési költségek fennmaradó 25 %-át a fogadó vagy kérelmező tagállamnak/részt vevő államnak kell fedeznie. Két esetben a működési költségek akár 100 %-a is támogatható uniós forrásokból. Ezek az „alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatokra” való reagálás célját szolgáló képességek költségei, valamint a rescEU az EU-n kívül telepítésének esetei során felmerülő költségek.

A gyakorlatban a társfinanszírozási arányoknak a veszélyhelyzet típusa szerinti differenciálása a szóban forgó költségekhez képest szükségtelenül bonyolulttá teszi a szükséghelyzetre vonatkozó adminisztratív eljárásokat. A rescEU-támogatások felülvizsgálata azt mutatja, hogy az erdőtüzek légi oltásával (AFF) kapcsolatos rescEU-képesség a 2024-es erdőtűzszezonra történő felvételének költsége 1–1,5 millió EUR-t tesz ki, a megfelelő szintű kapcsolódó rescEU-képesség létrehozásához nyújtott támogatás pedig a becslések szerint 100 millió EUR. Az AFF-kapacitás telepítésének és üzemeltetésének költsége a 2024-es

erdőtűzszezonban műveleti hetenként 400 000 EUR-ra becsülhető. A szállításra és a működésre vonatkozó megfelelő társfinanszírozási arányok alkalmazásának következtében a fogadó vagy a kérelmező ország számára átlagosan 64 000 EUR (16 %) marad fenn a telepítési költségek fedezése. A kapacitás uniós szintű rendelkezésre bocsátásával járó költségek nagy része a kapacitás kezdeti rendelkezésre bocsátásából, nem pedig annak működéséből ered.

A gyakorlatban a működési költségek eltérő finanszírozási arányai nem befolyásolják az uniós polgári védelmi mechanizmus és a rescEU aktiválására vonatkozó döntést. A folyamatban lévő, a nemzeti kapacitások képességeinek túlterhelésével fenyegető veszélyhelyzetek összefüggésében a legfontosabb a veszély hatásának gyors korlátozása a rendelkezésre álló források aktiválása révén, függetlenül a finanszírozási arányoktól. A kapacitás létrehozásának kezdeti költségéhez és a kapacitás szükséghelyzetben történő telepítésének teljes költségéhez képest a működési költségek nem társfinanszírozott része elhanyagolható mértékű, és nem szolgál gyakorlati célt.

A rescEU-képességek szállítására és működtetésére vonatkozó támogatható finanszírozási arányok 100 %-on történő összevonása és az alacsony valószínűségű, de nagy hatású katasztrófákkal kapcsolatos kockázatokra való reagálás célját szolgáló képességekre vonatkozó eltérő szabályok megszüntetése csökkentené valamennyi, a veszélyhelyzetben érintett fél adminisztratív terheit, és észszerűsítené az uniós polgári védelmi mechanizmus által a tagállamok/részt vevő államok számára nyújtott támogatást.

vii. A közbeszerzés egyszerűsítése

Az 1313. sz. határozat[2] 12. cikkének (3b) bekezdése lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy szükség esetén közvetlenül beszerezzen, béreljen, lízingeljen vagy szerződéses úton másként megszerezzen valamely képességet, de előírja a beszerzendő kapacitás és mennyiség meghatározására vonatkozó megfelelő végrehajtási jogi aktus elfogadását. Annak ellenére, hogy a végrehajtási jogi aktus elfogadható sürgősségi eljárás keretében, ez az adminisztratív lépés jelentősen, akár több héttel is késleltetheti a közbeszerzést, ami operatív következményekkel jár.

Széles hatókörű veszélyhelyzetekben, például Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja vagy a Covid19-világjárvány idején az uniós polgári védelmi mechanizmus lehetőséget kínál a tagállamoknak/részt vevő államoknak arra, hogy a kritikus kapacitásokra vonatkozó beszerzési igényeiket olyan nagyobb tételekben kombinálják, amelyeket gyorsabban meg lehet vásárolni, mint ha az egyes tagállamok/részt vevő államok egyedül próbálnák beszerezni az érintett kapacitásokat. Ez a vásárlóerő ötvözésével, valamint a tagállamok/részt vevő államok közötti verseny elkerülésével megvédi a tagállamokat a globális hiányoktól és a dinamikus áringadozásoktól. A nagy méretű generátorok és egyéni védőeszközök Oroszország Ukrajna elleni háborújának és a Covid19-világjárványnak a kezdeti szakaszában tapasztalható hiánya jól bemutatta a globális piac széles hatókörű veszélyhelyzetek idején való dinamikus működését. A végrehajtási jogi aktus közvetlen közbeszerzés során való elfogadására vonatkozó követelmény megszüntetése lehetővé tenné a Bizottság számára, hogy gyorsan fellépjen a szükséges kapacitás biztosítása érdekében, mielőtt a globális kereslet meghaladná a kínálatot, vagy az árak drámaian megemelkednének. **A közvetlen közbeszerzési eljárás leegyszerűsítése lehetővé tenné az uniós polgári védelmi mechanizmus ezen eszközében rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázását**.

[2] Határozat – 2013/1313 – HU – EUR-Lex.

A Bizottság kihasználhatná a 2024 szeptemberében elfogadott felülvizsgált uniós költségvetési rendelet[3] 168. cikkének (3) bekezdésében biztosított szélesebb körű közös közbeszerzési lehetőségeket is. Az új rendelet értelmében a Bizottság több tagállamot is támogathatna azáltal, hogy központi beszerző szervként jár el a hasonló berendezéseket beszerezni kívánó tagállamok esetében, ezáltal kihasználva a méretgazdaságosságot annak érdekében, hogy jobb árképzést érjen el a tagállamok számára, és egyúttal támogatva a kompatibilis berendezések beszerzését.

c. A reagálási képességek fejlesztésével kapcsolatos szélesebb körű megfontolások

Míg a fenti ajánlások kifejezetten az ECPP- vagy a rescEU-képességekre vonatkoznak, az ebben a szakaszban foglalt ajánlások minden reagálási képességi eszközre kiterjednek, és céljuk, hogy rendszerszinten támogassák az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességeinek fejlesztését. Ennek keretében a mind a rescEU, mind az európai polgári védelmi program szempontjából releváns változásokra, valamint a jelenleg az uniós polgári védelmi mechanizmus tevékenységeinek perifériáján vagy azon túl tevékenykedő érdekelt felekkel való szorosabb kapcsolat kialakítására összpontosítanak.

i. A kapacitásépítés teljesítményalapú megközelítése

Mivel az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében való telepítés céljából rendelkezésre álló kapacitási eszközök bővültek, az uniós polgári védelmi mechanizmus teljesítményalapú célok alapján kezdte mérni a kapacitásigények teljesítése terén elért eredményeket. Bár az európai polgári védelmi eszköztár kapacitásalapú céljai továbbra is releváns eszközök az európai polgári védelmi eszköztár konfigurációjának alakításában, a 4. számú katasztrófavédelmi rezilienciacél („Reagálás – Az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességének javítása”) olyan teljesítménycélokat vezetett be, amelyek magukban foglalják a mechanizmus keretében rendelkezésre álló valamennyi telepítési lehetőséget. Ez holisztikusabb áttekintést nyújt az uniós polgári védelmi mechanizmus általános felkészültségi szintjéről a kulcsfontosságú területeken. A kapacitásépítés teljesítménymutatók alapján történő mérését folytatni kell, és érdemes lenne kiterjeszteni. A kapacitáshiányok kezelésére irányuló jövőbeli erőfeszítéseknek az uniós polgári védelmi mechanizmus valamennyi eszközének együttes hatására kell összpontosítaniuk, beleértve az európai polgári védelmi programot, a rescEU-t, a magánpiacot és szükség esetén a közvetlen közbeszerzést egy adott felkészültségi területen. Az **uniós polgári védelmi mechanizmus egészének képességeire összpontosító** folyamatos nyomon követés és **elemzés**, valamint e képességeknek az uniós polgári védelmi mechanizmus kontextusával való összevetése biztosítani fogja, hogy a mechanizmus a legmegfelelőbb reagálási képességet használja fel a tagállamok/részt vevő államok veszélyhelyzetekben való hatékonyan támogatására.

ii. Az uniós polgári védelmi mechanizmus a nemzeti kapacitásokat Európa-szerte kiegészítő kapacitásai

Az e jelentésben tárgyalt kapacitások és hiányosságok kizárólag az európai polgári védelmi program és a rescEU keretében rendelkezésre álló képességekre korlátozódnak. A tagállamokban és a részt vevő tagállamokban meglévő egyéb nemzeti képességekről nem áll rendelkezésre uniós áttekintés. A nemzeti kapacitások uniós szintű áttekintésének hiánya jellemző azokon a területeken, amelyek tekintetében az EU csak támogató hatáskörrel rendelkezik. Az olyan széles hatókörű veszélyhelyzetek, mint például a Covid19-világjárvány, rámutattak, hogy **bizonyos esetekben a konkrét nemzeti képességek** (például az

[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (átdolgozás).

intenzív osztályokon lévő ágyak vagy az égési osztályok rendelkezésre állásának) **áttekintése jelentős szerepet játszhat az uniós polgári védelmi mechanizmus általános hatékonyságának növelésében**. A nemzeti hatóságok katasztrófavédelem terén betöltött elsődleges szerepének tiszteletben tartása mellett az uniós polgári védelmi mechanizmus azon képessége, hogy szükség esetén gyorsan támogassa a tagállamokat/részt vevő államokat, előnyös lehet a kulcsfontosságú nemzeti kapacitások – többek között a készletek – rendelkezésre állásával kapcsolatos fokozott információmegosztás révén. A kulcsfontosságú készletek az egész EU-ra kiterjedő ismerete különösen fontos az uniós szintű készletfelhalmozási stratégia végrehajtása szempontjából, amint azt az európai felkészültségi unióra vonatkozó stratégia 2. szakaszának 9. számú fő intézkedése („A létfontosságú társadalmi funkciók rezilienciája") előirányozza. Bár az információmegosztás korlátozódhat konkrét körülményekre, az erre az adatmegosztásra vonatkozó, előzetesen előkészített módszertanok és folyamatok lehetővé tennék az uniós polgári védelmi mechanizmus számára, hogy szükség esetén gyorsan fokozza az adatmegosztást, és ennek megfelelően reagáljon.

iii. Veszélyeztetett csoportok

A katasztrófavédelmi rezilienciacélok, amelyeket az uniós polgári védelmi mechanizmus keretében indított forgatókönyv-kidolgozási kezdeményezés egyik kulcsfontosságú horizontális ajánlása támogat, hangsúlyozzák, hogy a polgári védelem tekintetében inkluzív megközelítésre van szükség, biztosítva, hogy veszélyhelyzetben senki se maradjon magára. Az érintett lakosság számára szolgáltatásokat nyújtó kapacitásoknak szisztematikusan mérlegelniük kell, hogyan elégítik ki a veszélyeztetett népességcsoportok, például bizonyos korcsoportok vagy fogyatékossággal élő személyek szükségleteit. Az uniós polgári védelmi mechanizmus aktiválásával összefüggésben telepített képességek meghatározásuknál fogva olyan széles hatókörű veszélyhelyzetekben lépnek fel, amelyek nagyszámú embert, köztük különleges szükségletű személyeket is érintenek. E szükségletek kielégítésére továbbra is megfelelő figyelmet kell fordítani a reagálási képességek fejlesztése folyamán, többek között azok szabványműveleti eljárásaiban, valamint a képzések és a gyakorlatok során is. Az uniós polgári védelmi mechanizmus kötelessége és kötelezettségvállalása, hogy **a veszélyhelyzeti műveletek során figyelembe vegye a kiszolgáltatott csoportok szükségleteit,** biztosítva, hogy a képességek igazodjanak az érintett lakosság, többek között a fogyatékossággal élő személyek eltérő igényeihez.

iv. A Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ ágazatközi helyzetismerete

Az uniós polgári védelmi mechanizmus számos olyan helyzetismereti eszközzel rendelkezik, amelyek lehetővé teszik a globális fejlemények nyomon követését és előrejelzését, valamint azt, hogy veszélyhelyzetekben információs termékeket hozzon létre az érdekelt felek számára. Az egyik legújabb fejlesztés a globális helyzetelemző rendszer (GSS) létrehozása, amely több információforrást összesít egyetlen interaktív GIS-alapú irányítópultban. A Kopernikusz veszélyhelyzet-kezelési szolgáltatással (CEMS) és annak veszélyspecifikus nyomonkövetési platformjaival együtt, amelyek nyomon tudják követni például az árvizeket, az erdőtüzeket és az aszályokat, a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ már most is jelentős mennyiségű információt hasznosít. Ezek a képességek hasznos erőforrásokat biztosítanak az uniós polgári védelmi mechanizmus érdekelt felei számára, és hozzájárulnak annak működési hatékonyságához.

Bár a kritikus szolgáltatások, például az energia és a közlekedés ágazatspecifikus nyomon követésére uniós vagy nemzeti szinten kerül sor, **jelenleg nem áll rendelkezésre olyan közös helyzetismeret, amely valós időben összekapcsolná a különböző ágazati áttekintéseket a veszélyekkel, és ezáltal segítené a**

lehetséges európai szintű hatások értékelését. Az infrastruktúrákat érintő jelentős zavarokkal kapcsolatos hírek csak az érintett ország polgári védelmi hatóságain vagy nyilvános médiabeszámolókon keresztül jutnak el a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központhoz. A Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központnak a jobb tervezés, valamint az átfogóbb elemzés és helyzetismeret alapján folytatnia és fokoznia kell a tagállamok részére a válságok ágazatközi következményeinek kezelésében nyújtott támogatást. Ez közvetlenül előmozdítaná a felkészültségi unióról szóló stratégia 3. számú fő intézkedését („Az ERCC megerősítése") és a 25. számú fő intézkedést („Uniós válságkoordinációs központ létrehozása"). Az integráltabb megközelítés felé tett első lépés az lenne, ha a nemzeti polgári védelmi hatóságoktól származó, nem minősített, naprakész adatokat beépítenék a GSS-be. Ez az integráció a Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ és a nemzeti polgári védelmi hatóságok számára egyaránt előnyös lenne, és közös európai szintű helyzetképet biztosítana az uniós polgári védelmi mechanizmus számára. Ennek eredményeként a megerősített Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ szisztematikusan bekapcsolódna a meglévő ágazati nyomonkövetési rendszerekbe a helyzetismeretének növelése érdekében, és egyúttal tájékoztatást nyújthatna a tagállamok/részt vevő államok számára a kritikus szolgáltatások esetleges zavarairól.

v. Konfliktus-/háborús helyzetek figyelembevétele

Az uniós polgári védelmi mechanizmus elsődleges célja a természeti vagy véletlenül okozott veszélyek emberi lakosságra és környezetre gyakorolt hatásainak enyhítése volt. Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja azonban alapvetően megváltoztatta a kockázati és fenyegetettségi helyzetet. Bár az uniós polgári védelmi mechanizmus hagyományos aktiválásainak gyakorisága az éghajlatváltozás növekvő hatásai miatt várhatóan nem fog csökkenni, a kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumban foglaltak szerint az is fontos, hogy az uniós polgári védelmi mechanizmus továbbfejlessze az európai polgárok konfliktus- és katonai védelmi helyzetek során történő védelmében betöltött szerepét.

A szükséghelyzetben végzett különálló tevékenységek koordinálásán túlmenően meg kell erősíteni a polgári és katonai koordinációt, elmozdulva egy olyan holisztikus megközelítés felé, amelynek keretében a felkészültségi unióról szóló stratégia polgári-katonai együttműködési szakaszának 22. számú fő intézkedésében előirányozottak szerint átfogó polgári-katonai felkészültségi intézkedések kerülnek létrehozásra. A forgatókönyv-kezdeményezés kiemelte e kapcsolat fejlesztésének és a fennmaradó koordinációs kihívások kezelésének fontosságát annak biztosítása érdekében, hogy a különböző kormányzati ágak a lakosság megóvására törekedjenek, különösen a konfliktushelyzetekben.

A konfliktus- és háborús helyzetek a válságkezelés szorosabb polgári-katonai koordinációjának előmozdítása céljából való figyelembevétele kiindulópontként szolgálhat a kettős felhasználású technológiákra vonatkozó szabványok szélesebb körű kidolgozásához, lehetőség szerint mindkét ágazat számára biztosítva a beruházások megtérülését.

Az uniós polgári védelmi mechanizmusnak módszeresen le kell vonnia a tanulságokat Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújából, többek között az uniós polgári védelmi mechanizmus tanulságok levonására vonatkozó folyamata révén. A mechanizmus támogathatná a nemzeti katasztrófavédelmi rendszereken belül az esetleges hasonló jövőbeli forgatókönyvekre irányuló előkészítő intézkedéseket. Ez kiterjedhet többek között az ukrán katasztrófavédelmi és polgári védelmi hatóságok által arra vonatkozóan azonosított tanulságokra, hogy miként lehet a legjobban előkészíteni a nemzeti rendszert és az uniós polgári védelmi mechanizmust egy konfliktushelyzetre.

A meglévő reagálási képességeket és azok **telepítési lehetőségeit felül kell vizsgálni** annak meghatározása érdekében, hogy azok hogyan járulhatnak hozzá **a polgári lakosság konfliktusok vagy háborúk során történő támogatásához**. Előfordulhat, hogy a katonai személyzetre vagy felszerelésekre támaszkodó kapacitásoknak telepítési korlátokkal vagy kulcsfontosságú kapacitáselemek hiányával kell megküzdeniük. Számos, az érintett személyek támogatását célzó kapacitás (pl. kutatás-mentés, menedék, veszélyhelyzeti áramellátás, logisztika és erdőtüzek oltása) továbbra is fontos szerepet fog játszani képességeikben, és adott esetben igénybe vehet további, az adott konfliktushelyzet szempontjából releváns konfliktusfelvilágosító képzést, egyéni védőeszközöket vagy egyéb kiegészítő felszereléseket. **Az uniós válságreagálási és -felkészültségi gyakorlatok**, valamint a forgatókönyv-alapú cserék elengedhetetlenek az uniós polgári védelmi mechanizmus kapacitásának konfliktus- vagy háborús helyzetben való megerősítéséhez.

vi. Magánszektorbeli szereplőkkel létesített partnerségek

A magánszektort mint a társadalom egyik fő érdekképviseleti csoportját az uniós polgári védelmi mechanizmus és a tágabb értelemben vett uniós felkészültség erős potenciális partnerének kell tekinteni. Az elfogadott uniós felkészültségi stratégia hangsúlyozza, hogy a magánszektorbeli érdekelt feleket valamennyi érintett ágazatban be kell vonni a felkészültségbe. Az uniós polgári védelmi mechanizmus és különösen a polgári védelmi intézkedések tekintetében ennek az ágazatnak a jelentőségét már az 5. katasztrófavédelmi rezilienciacél („Biztonság – szilárd polgári védelmi rendszer biztosítása”) is elismerte, amely **a magánszektor érdekelt feleivel való uniós és nemzeti szintű partnerségek előmozdítására** szólít fel.A magánszektorba tartozó szervezetek a katasztrófavédelmi ciklus minden szakaszában összefonódnak a kormányzati veszélyhelyzet-kezelési tevékenységekkel.

A „magánszektorba” csoportosított érdekelt felek sokfélesége szinte végtelen számú kölcsönösen előnyös kapcsolatot tesz lehetővé operatív és stratégiai szinten. E kapcsolatok felkutatását és az egész EU-ra kiterjedő felkészültség állandó elemévé való fejlesztését nem lehet veszélyhelyzetek során kidolgozott ad hoc megoldásokra hagyni. Az állami katasztrófavédelem és a magánszektor közötti kapcsolódási pontok kiszélesítése érdekében több kezdeményezés is megvizsgálható:

- **a tagállamok által üzemeltetett és kezelt, az adományozott tételek minőség-ellenőrzését elvégző magán-adománygyűjtő központok által kínált lehetőségek formalizálása és kiterjesztése** az uniós polgári védelmi mechanizmus olyan kapacitásává, amely a magánfelajánlásokból származó támogatást egy érintett ország hatóságaihoz irányítja, és amelyet úgy alakítanak ki, hogy előre meghatározott árukra és mennyiségekre vonatkozó adományozási megállapodásokat foglaljon magában, csökkentve ezáltal a reakcióidőt, és biztosítva az adminisztratív munka előzetes, a veszélyhelyzetben történő tényleges adományozást megelőző elvégzését,
- **veszélyhelyzeti intézkedések kidolgozása az érintett ipari partnerekkel** az olyan széles hatókörű veszélyhelyzetek esetére, mint például a világjárványok vagy a konfliktushelyzetek, valamint a nem szokványos szükségletek (például kotrógépek, konténerek vagy billenőkocsik használatára irányuló kérelmek) esetére is, a felkészültségi unió 4. szakaszában foglalt 19. számú fő intézkedés („Köz-magán veszélyhelyzeti protokollok kidolgozása”) támogatására,
- **a veszélyekre és kockázatokra vonatkozó információk fokozott kétirányú megosztása az intézmények, a tudományos körök és a magánvállalkozások között** – beleértve a biztosítási ágazatot is –, a katasztrófavédelmi elemzések támogatása, valamint a polgári lakosság és a

magánszektor kockázati tudatosságának növelése érdekében, összhangban a felkészültségi unió 4. szakaszában foglalt 21. számú fő intézkedéssel („A kutatásbiztonsággal foglalkozó európai szakértői központ létrehozása”),

- **a magánszektorbeli technikai szakértők hozzáférésének javítása** a felkészültségi és reagálási kezdeményezések támogatása érdekében, beleértve az uniós polgári védelmi mechanizmus képzési és gyakorlati programját is.

A magánszektor érdekelt feleinek a katasztrófavédelmi tevékenységekbe való fokozott bevonása nem jelenti azt, hogy a kormányzat szerepe csökkenne. A magánszektorral való szorosabb együttműködés célja, hogy elkerülhető legyen a párhuzamos felkészültségi és reagálási tevékenységek létrehozása, és hogy minden rendelkezésre álló erőforrás mozgósításra kerüljön a katasztrófák megelőzése érdekében, valamint bekövetkezésük esetén a következményeik enyhítése érdekében.

vii. Adományozási központok

Az olyan adományozási központok, amelyek lehetővé teszik a magán- vagy harmadik országbeli természetbeni támogatásnak az érintett lakossághoz az uniós polgári védelmi mechanizmus rendszerén keresztül való eljuttatását, **hatékonynak bizonyultak az uniós polgári védelmi mechanizmus hozzáadott értékének növelésében**, és egyúttal minimális szinten tartják a többletköltségeket, valamint adminisztratív segítséget nyújtanak a fogadó ország hatóságainak. Az Ukrajna ellen indított háború kezdete és 2025 áprilisa között az uniós polgári védelmi mechanizmus közel 15 millió EUR értékű, magánvállalatoktól és harmadik országokból származó árut tudott eljuttatni Ukrajnába és a háború által érintett régióba. Ez Belgium és Lengyelország központi fogadó országként való bevonásával, valamint a központok működtetéséhez nyújtott, összesen 3,5 millió EUR összegű támogatás segítségével valósult meg.

Az uniós polgári védelmi mechanizmus logisztikai és adminisztratív műveleteinek és eljárásainak, valamint a jövőben a külső adományokban rejlő lehetőségeknek a jobb kihasználása érdekében fel kell számolni a jelenlegi központalapú megközelítés előtt álló akadályokat, növelve az operatív rugalmasságot. A rescEU keretében létrehozott központoknak jelenleg tematikusan kapcsolódniuk kell a meglévő rescEU-képességekhez. Az Ukrajna helyzetére való reagálást illetően ez korlátozza, milyen elemek továbbíthatók a központokon keresztül a rescEU keretében meghatározott képességekhez, annak ellenére, hogy az ukrán hatóságok sokkal szélesebb körű igényei ismertek. Sikeres kísérleti projektek eredményeként ágazatspecifikus központok kerültek létrehozásra. **A központokra vonatkozó kezdeményezés olyan szélesebb körű kapacitássá való fejlesztése, amely általános központokat hozna létre, lehetővé tenné az uniós polgári védelmi mechanizmus számára, hogy jobban kielégítse az érintett országok szükségleteit**, ugyanakkor megnyitná az utat a jövőbeli veszélyhelyzetekben a magánszektorral és a hasonlóan gondolkodó partnerekkel való együttműködés új módjai előtt.

Fontos, hogy a központoknak otthont adó és azokat kezelő tagállamok/részt vevő államok elvégezzék az adományok minőség-ellenőrzését, valamint lebonyolítsák azok szállítását, ezáltal biztosítva az adományok kormányzati felügyeletét, amely az uniós polgári védelmi mechanizmus sarokköve.

viii. Készletfelhalmozás

A készletfelhalmozás veszélyhelyzet esetén azonnali hozzáférést biztosít a kritikus fontosságú árukhoz. Ez a megközelítés különösen előnyös lehet a kiugró globális kereslet tárgyát képező termékek, például egy világjárvány idején az egyéni védőeszközök (PPE) és a terápiás készítmények esetében. Ugyanez lehet igaz a hosszú átfutási idővel és a korlátozott számú beszállítóval rendelkező nagyobb tételekre, például a

nagy generátorokra is. Létrehozásuk óta a rescEU-készletek számos kontextusban a tagállamok/részt vevő államok javát szolgálták azzal, hogy az alapvető termékeket a nemzeti szinten jellemzően rendelkezésre álló mennyiséget meghaladó mértékben biztosították.

A jelenlegi rescEU-készletek sokoldalúsága még inkább fokozza azoknak a bizonytalan jövő tükrében képviselt értékét, mivel a múltbeli aktiválások azt mutatják, hogy még a készletkategóriák korlátozott köre is hozzájárulhat a természeti katasztrófák, járványok és konfliktushelyzetek során elvégzett reagálási műveletekhez.

A jelenlegi rescEU-készletek az egészségügyi ellátáshoz és a CBRN-eseményekre való reagáláshoz, a veszélyhelyzeti villamosenergia-termeléshez és a menedékhelyekhez szükséges alapvető eszközökre korlátozódnak, és **mérlegelni kell azok kiterjesztését más cikkekre is, amelyek segíthetik a katasztrófavédelmi szereplőket/hatóságokat abban, hogy veszélyhelyzetekben azonnali segítséget nyújtsanak**. Ideális esetben a készletfelhalmozásnak azokra a nem romlandó termékekre kell összpontosítania, amelyek különböző veszélyhelyzetekben kölcsönözhetők és felhasználhatók.

Az uniós polgári védelmi mechanizmus készletfelhalmozási erőfeszítései a válságkezelési ágazat a jelenleg kidolgozás alatt álló, 2025 júniusában elfogadásra kerülő szélesebb körű uniós készletfelhalmozási stratégiához való hozzájárulását testesítik meg.

4. Következtetés

Az uniós polgári védelmi mechanizmus az európai katasztrófavédelmi ágazat uniós szintű reagálási képességét testesíti meg. Megalakulása óta a reagálási képességei fokozatosan növekedtek és alkalmazkodtak az általa támogatni kívánt tagállamok/részt vevő államok igényeihez. Ez a folyamatos fejlődés megköveteli, hogy a Bizottság és a nemzeti polgári védelmi hatóságok elkötelezzék magukat a részt vevő országok közötti szolidaritáson alapuló uniós polgári védelmi mechanizmus mellett.

A különböző kockázati áttekintésekben és az uniós polgári védelmi mechanizmus forgatókönyv-kidolgozási kezdeményezésében meghatározott dinamikus kockázati és fenyegetettségi helyzet hatásai megerősítik a már az uniós polgári védelmi mechanizmus aktiválásai során is megfigyelhető tendenciát. Az egyedileg bekövetkező, rövid reagálási idővel járó veszélyhelyzetek kezelése mellett, amelyek a múltban jellemzően lefoglalták a polgári védelmi hatóságokat, az uniós polgári védelmi mechanizmusnak már összetettebb veszélyhelyzetekben is támogatást kell nyújtania. A veszélyek és sebezhetőségek konstellációi olyan elhúzódó veszélyhelyzeteket idéznek elő, amelyek lényegesen összetettebbek, és gyakran messzemenő hatásokkal járnak.

Ez a dokumentum az uniós polgári védelmi mechanizmus előtt álló kihívások megértésének és a mechanizmus rendelkezésére álló meglévő reagálási képességek elemzésének ötvözésével megfogalmaz egy sor ajánlást, amelyek célja az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességének továbbfejlesztése.

Az e jelentésben szereplő 15 ajánlás az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálási képességének két pilléreként az európai polgári védelmi eszköztárra és a rescEU-ra vonatkozó ajánlások csoportjára van felosztva, a harmadik kategória pedig olyan ajánlásokat foglal magában, amelyek nem kapcsolódnak közvetlenül egy adott kapacitástípushoz, hanem tágabb értelemben támogatják a reagálási képesség fejlesztését.

Az európai polgári védelmi eszköztárra (ECPP) vonatkozó ajánlások:

i. az európai polgári védelmi eszköztár e jelentésben (pl. az erdőtüzek oltása, a sürgősségi egészségügyi kapacitás, a tengeri, part menti és szárazföldi vizek szennyezésével kapcsolatos események, a hidak, a villamosenergia-termelés, valamint a szállítás és a logisztika területén) azonosított kapacitásbeli hiányosságainak felszámolására irányuló munka;
ii. a kapacitási célok elérése érdekében a tagállamokkal/részt vevő államokkal folytatott, valamint a tagállamok/részt vevő államok közötti koordináció megerősítése;
iii. az adaptációs támogatások finanszírozásának megerősítése;
iv. az európai polgári védelmi eszköztárban való nyilvántartásba vétel ösztönzése a telepítések során nyújtott finanszírozás növelésével.

A rescEU-ra vonatkozó ajánlások:

i. a jövőbeli kapacitásfejlesztés elsősorban a többcélú és többfunkciós képességekre (pl. menedékhely, villamos energia, távközlés, orvosi ellátás, szállítás és logisztika), valamint szükség esetén kiegészítő speciális támogatási képességekre (pl. CBRN-vonatkozású területekkel kapcsolatos kapacitásokra vagy konkrét veszélyekre vonatkozó speciális orvosi szakértelemre) való összpontosítása;
ii. kiszámítható költségvetési megerősítés lehetővé tétele a telepítést követő tartalékfeltöltés céljából, proaktívabb megközelítést alkalmazva a kapacitásépítés terén;
iii. a rescEU-telepítések hatékonyabbá tétele a gyorsabb telepítési döntések és az előzetes elhelyezési lehetőségek révén;
iv. a rescEU-képességek telepítésére vonatkozó társfinanszírozási arányok leegyszerűsítése és a beszerzési folyamat észszerűsítése.

A reagálási képesség fejlesztésének átfogóbb szempontjai:

i. a teljesítményalapú célok alkalmazásának folytatása az uniós polgári védelmi mechanizmus jövőbeli kapacitásépítése tekintetében;
ii. az uniós polgári védelmi mechanizmus általános hatékonyságának növelése érdekében a konkrét nemzeti képességek rendelkezésre állásával kapcsolatos információcsere javításának mérlegelése;
iii. a veszélyeztetett csoportok szükségleteinek jobb megértése a veszélyhelyzeti műveletek során;
iv. az ERCC ágazatközi helyzetismeretének további javítása;
v. a további kapacitásépítés során a konfliktus-/háborús helyzetek figyelembevétele;
vi. adott esetben a magánszektorbeli szereplőkkel létesített partnerségek bővítése, beleértve az adománygyűjtő központok szélesebb körű UCPM-kapacitássá való fejlesztését;
vii. a veszélyhelyzet-reagálási eszközök szélesebb körére vonatkozó készletfelhalmozás mérlegelése.

Ezen ajánlásokon túlmenően, mivel a felkészültség a katasztrófavédelmi szereplők/hatóságok kizárólagos felelőssége helyett kezd **horizontális társadalmi kérdéssé** válni, az uniós polgári védelmi mechanizmus ösztönözheti a társadalom egészére kiterjedő megközelítés irányába történő elmozdulást azáltal, hogy biztosítja a felkészültséggel kapcsolatos szakértelmét olyan ágazatok számára, amelyek a közelmúltban elkezdtek foglalkozni a témával. Az előttünk álló, egyre összetettebbé váló kihívások kezelése érdekében

az uniós polgári védelmi mechanizmus reagálásának a felkészültségi unióról szóló stratégia célkitűzéseivel összhangban túl kell mutatnia a hagyományos veszélyhelyzet-reagálási képességeken.